

การศึกษาเปรียบเทียบนรกตามความเชื่อศาสนาฮินดูกับพระพุทธศาสนา A Comparative Study of Hells Based on Hinduism and Buddhist Belief

เบญจมาศ ขุนประเสริฐ*
Benjamas Khunprasert*

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มุ่งเน้นการศึกษาเปรียบเทียบนรกตามความเชื่อศาสนาฮินดูกับพระพุทธศาสนา โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลตามหลักคัมภีร์ในศาสนาฮินดูคือครุฑปุราณะตามความเชื่อในศาสนาพุทธตามจากไตรภูมิพระร่วง ซึ่งจะกล่าวถึงนรกขุมต่างๆและเหตุของบาปที่ทำให้ตกนรก และผลกรรมที่ได้รับ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ศึกษาเปรียบเทียบเหตุของบาปที่ทำให้ตกนรก ลักษณะทางกายภาพภายในนรก และความทุกข์ทรมานที่ได้รับตามความเชื่อของศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ

ผลการศึกษาพบว่า 1. ในคัมภีร์ครุฑปุราณะและไตรภูมิพระร่วงกล่าวถึงเหตุของบาปว่าเกิดจากความโลภ ความโกรธ และความหลงและมีเจตนาและกระทำความผิดนั้นได้สำเร็จ 2. ลักษณะทางกายภาพในนรกมีความคล้ายกันคือมีความร้อนจากไฟนรก ส่วนลักษณะทางกายภาพในนรกแต่ละขุม ไตรภูมิพระร่วงพรรณนาไว้อย่างชัดเจนแต่ในคัมภีร์ครุฑปุราณะกล่าวเพียงชื่อขุมนรกเท่านั้น 3. ทั้งสองศาสนาอธิบายความทุกข์ทรมานที่ได้รับมีความคล้ายกัน เมื่อรับกรรมแล้วสามารถกลับมาเกิดบนโลกมนุษย์และสวรรค์ได้ตามผลกรรมดีที่ทำไว้เมื่อตอนมีชีวิตอยู่

คำสำคัญ : ปุราณะ, นรก, ความเชื่อ, ศาสนาฮินดู, ศาสนาพุทธ

Abstract

This paper aimed to study the comparative hell according to Hinduism and Buddhism beliefs by studying Hindu scripture sources, namely Garuda Purana, based on Buddhist beliefs from Trai Phum Phra Ruang. Which will refer to the various hells and the causes of sin that caused hell.

The purpose of this article is to study and compare the causes of sin that caused hell to fall. Physical characteristics within hell and suffering received according to the beliefs of Hinduism and Buddhism

The results of the study showed that 1. In the Garuda Purana and Trai Phum Phra Ruang scriptures, the cause of sin was caused by greed, anger, delusion, and had

*นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสันสกฤตศึกษา ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

*Ph.D. Research Scholar in Sanskrit Studies, Department Oriental Languages, Faculty of Archaeology, Silpakorn University

the intention and action of the karma successfully. 2. The physical characteristics in hell are similar, with heat from the fire. As for the physical characteristics of hell, each of the Trai Phra Ruang trails is clearly described but in the Garuda Purana script. 3. Both religions describe suffering suffered as similar. When receiving karma, then it can come back to be born on human and heavenly worlds according to the good deeds that were made when living.

Keywords : Purana, hell, belief, Hinduism, Buddhism

บทนำ

นรกเป็นความเชื่อที่ได้รับการถ่ายทอดในเรื่องของผลของการกระทำกรรมชั่ว อุกุศลกรรม ซึ่งการกระทำนั้นถือเป็นการผิดศีลโดยเจตนา ดังนั้นผู้ที่ไปสู่นรกก็นั้นก็คือผู้ที่มีเจตนากระทำผิดศีลและกรรมกรรมนั้นสำเร็จ นรกหมายถึง ดินแดนที่ปราศจากความสุข หากความสุขไม่ได้ ต้องได้รับการลงโทษตามผลกรรมชั่วที่ทำไว้ ในศาสนาพุทธกล่าวถึงนรกไว้ในพระไตรปิฎกได้กล่าวถึงเหตุที่ส่งผลให้ต้องตกนรกโดยเป็นไปตามผลของกรรมที่ทำความชั่วก่อนตาย ซึ่งมีวรรณกรรมที่แต่งไว้อีกหลายเรื่อง เช่น ไตรภูมิพระร่วง พระมาลัยท่องนรก โดยมีการพรรณนาถึงลักษณะทางกายภาพ ความทุกข์ทรมาน

แนวความคิดเรื่องวิญญาน หรือชีวิตหลังความตายเป็นแนวคิดใหม่ของชาวฮินดู ไม่มีอยู่ในคัมภีร์พระเวท เพราะแนวคิดเรื่องชีวิตหลังความตายของคัมภีร์พระเวทคือสถานที่สุขสำราญของผู้กระทำ ความดี แต่วิญญานของผู้มีความชั่วร้ายจะถูกทำลายไป แต่ในยุคของปุราณะมีการอธิบายถึงเรื่องเมื่อตายแล้ววิญญานจะถูกพิพากษาจากยมราชภายหลังที่วิญญานได้รับกรรมในนรกแล้วก็จะกลับมาเกิดใหม่

ในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ 20 ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับอิทธิพลความเชื่อที่ขยายตัวมาจากอินเดีย โดยผ่านชนชั้นปกครองที่มีการเลือกรับและใช้ศาสนาฮินดูและพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มความชอบธรรมแห่งอำนาจในการปกครอง ดังที่ สุจิตต์ วงษ์เทศ (2546: 62) ได้กล่าวถึงการรับอิทธิพลดังกล่าวว่า “พร้อมๆกับเรื่องอื่นๆของฝ่ายพุทธและฝ่ายพราหมณ์ที่แพร่เข้ามาสูรรณภูมิ ความรู้เรื่องไตรภูมิก็เข้ามาในครั้งแรกนี้ด้วย ไตรภูมิเป็นความรู้เดิมของชมพูทวีปแพร่หลายในฝ่ายฮินดูแล้วฝ่ายพุทธปรุงแต่งให้สอดคล้องกับคติพุทธศาสนาของตน”

จากความน่าสนใจของเรื่องนรกในพระพุทธศาสนาและศาสนาฮินดู ประกอบกับยังมีการศึกษาเรื่องนี้อยู่น้อยมาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบเรื่องนรกตามความเชื่อศาสนาฮินดูกับพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ศึกษาเปรียบเทียบเหตุของบาปที่ทำให้ตกนรก ลักษณะทางกายภาพภายในนรก และความทุกข์ทรมานที่ได้รับตามความเชื่อของศาสนาฮินดูและพระพุทธศาสนา

ขอบเขตของการศึกษา

แหล่งข้อมูลความเชื่อเรื่องนรกตามหลักคัมภีร์ในศาสนาฮินดูคือครุฑปุราณะและความเชื่อเรื่องนรกในพระพุทธรศาสนาจากไตรภูมิพระร่วง

วิธีการศึกษา

บทความวิชาการเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบนรกตามความเชื่อศาสนาฮินดูกับพระพุทธรศาสนา” ผู้เขียนใช้ระเบียบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) นำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ซึ่งแสดงผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

คัมภีร์ปุราณะ

คัมภีร์ปุราณะมีเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวกับประเทศอินเดีย ทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เป็นวรรณกรรมที่แสดงให้เห็นรูปแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนอินเดีย ซึ่งได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนถึงการกำหนดรูปแบบของสังคม การเงิน ภูมิศาสตร์ การเมือง ปรัชญา ศาสนาและระบบการศึกษา (Pushpendra, 1995 : xvi) คัมภีร์ปุราณะเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ประเภทหนึ่งของศาสนาฮินดู ถือได้ว่ามีความสำคัญเทียบเท่ากับคัมภีร์พระเวท จึงเรียกได้ว่าเวทที่ 5 คัมภีร์ปุราณะเป็นเรื่องราวที่มีมาแต่โบราณกาลไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าแต่งขึ้นครั้งแรกเมื่อใดและมีจำนวนเท่าใด แต่พบร่องรอยว่าเกิดขึ้นก่อนสมัยพระเวท เชื่อว่าเกิดขึ้นตั้งแต่ 1,000 ปีก่อนคริสตศักราช (Maurice, 1991: 495-497) คัมภีร์ปุราณะจะต้องประกอบด้วย “ปัญญาลักษณะ” คือ คุณสมบัติ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ (Pushpendra, 2005 : vi)

1. สรค เรื่องการสร้างโลก
2. ปุติสรค เรื่องการสร้างโลกขึ้นใหม่หลังจาทำลายสิ้นแล้ว
3. วศ เรื่องวงศ์ของเทพหรือฤาษีทั้งหลาย
4. มนนวนตร เรื่องสมัยของพระมนุ มนุษย์คนแรกของโลก
5. วัศานุจริต เรื่องประวัติสุริยวงศ์ และจันทรวงศ์ของอินเดีย

คัมภีร์ปุราณะเป็นบทร้อยกรองแบ่งเป็นมหาปุราณะและอุปัราณะ ในยุคนี้ศาสนาฮินดูแบ่งเป็น 3 นิกายอย่างชัดเจน คือ นิกายที่นับถือพระพรหมสูงสุดเรียกว่า พรหมนิกาย นิกายที่นับถือพระศิวะว่าเป็นพระเป็นเจ้าสูงสุด เรียกว่า ไศวนิกาย และนิกายที่นับถือพระวิษณุว่าเป็นพระเป็นเจ้าสูงสุด เรียกว่า ไชษณนิกาย ข้อแตกต่างระหว่างนิกายก็คือ ฝ่ายไศวะบูชาศิวลึงค์ ส่วนฝ่ายไชษณะบูชาอวตารปางต่างๆของพระวิษณุ ปางที่ได้รับการเคารพนับถือมากที่สุดคือ พระราม และพระกฤษณะ มหาปุราณะมีทั้งหมด 18 คัมภีร์ ได้แก่

พระพรหม	พรหมปุราณะ, พรหมไวยวรรตปุราณะ, พรหมอาณาตปุราณะ, มารกัณทยปุราณะ, ภาวิษยปุราณะ, วามนปุราณะ
พระวิษณุ	วิษณุปุราณะ, ศรีมีทภาควตปุราณะ, นารทยปุราณะ, ครุทปุราณะ, ปัทมปุราณะ, วราหะปุราณะ
พระศิวะ	ศิวปุราณะ, ลิงคปุราณะ, สกัณฑปุราณะ, อัคนิปุราณะ, มัตสยปุราณะ, กูรมปุราณะ

ครุทปุราณะ

ครุทปุราณะเป็นหนึ่งใน 18 มหาปุราณะของตำราในศาสนาฮินดู และเป็นส่วนหนึ่งของวิษณุปุราณะเป็นร้อยแก้วเขียนเป็นภาษาสันสกฤตยุค 1,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช มีทั้งหมด 8,000 โศลกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ประกอบด้วย จักรวาลวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างเทพเจ้า จริยธรรมและความชั่วตามแนวคิดของสำนักต่างๆ ปรัชญา ทฤษฎีโยคะ เรื่องนรกและสวรรค์ กรรมและวิญญาน พิธีกรรมบรรพบุรุษ แม่น้ำ ภูมิประเทศ ประเภทของแร่ธาตุและหิน วิธีการทดสอบอัญมณี พิษสมุนไพร โรคและอาการต่างๆ ยารักษาโรค ปฏิทินฮินดู และพื้นฐานดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ สถาปัตยกรรม การสร้างบ้าน คุณสมบัติสำคัญของวัดฮินดู พิธีกรรม การบำเพ็ญกุศล เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง หน้าที่ของกษัตริย์ บทบาทและการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเภทของวรรณกรรม ไวยากรณ์ บทสุดท้ายพูดถึงวิธีการฝึกโยคะเพื่อการบรรลุโมกษะ

ความเชื่อเรื่องนรกในศาสนาฮินดู

นรคนั้นมีอยู่จริงไม่ใช่นิยายที่สร้างขึ้นโดยนักบวชที่ออกแบบมาเพื่อให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่ดี ในคัมภีร์วิษณุได้อธิบายถึงการมีอยู่จริงของนรกต่างๆและสวรรค์ นรก็มีกำแพงล้อมรอบมียมราชเป็นผู้ปกครองนรก ภายในพื้นที่นี้ไม่มีความสุขใดเข้ามาได้ เป็นพื้นที่แห่งความเจ็บปวดทรมาน โดยคนบาปต้องรับโทษที่สมควรได้รับจากการกระทำผิดบาปของพวกเขา ในศาสนาฮินดูนั้น การลงโทษในนรคนั้นไม่ใช่นิรันดร์ แต่การลงโทษในนรก เป็นการปฏิรูปและให้ความรู้การลงโทษในนรกไม่ได้ถูกจดจำโดยวิญญานเมื่อเกิดใหม่ก็จะลืม แต่ส่วนที่ติดอยู่ในจิต ความกลัวตามธรรมชาติทำให้เกรงกลัว ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในไฟนรกคือผลถาวรที่จิตได้รับ นรกอยู่ที่ไหน ตามความเชื่อของชาวฮินดูสถานที่ตั้งอยู่ที่ขั้วโลกใต้และสวรรค์อยู่ขั้วโลกเหนือ ในคัมภีร์วิษณุกล่าวถึงนรกไว้ 22 ชุม

นรกในครุทปุราณะ เป็นการสนทนาถามตอบของพระเจ้าเป็นเจ้ากับครุท ถึงเรื่องนรก โดยจะกล่าวถึงความทุกข์ทรมานซึ่งเป็นผลของบาป พระยมราช และบาปที่ทำให้ไปสู่ นรก เส้นทางไปยังเมืองของยมราชแปดหมื่นหกพันโยชน์ เดินผ่านเมือง 16 เมือง คือ เสามย สุริปุรนาเคนทรวาน คานธรว สุทธิ

ลามก กรอุณ กรอุณ กรอุรปุร วิจิตรภวน พหวาปท นานากรนทปุร สุตปุตภวน รอุทร ปโยวรสuhn สหิตาธย พหุภีติ โดยคนบาปถูกคล้องด้วยบ่วงบาศที่ค่อถูกลากไปโดยยมบาลและถูกทุบตีด้วยค้อน คนบาปเหล่านั้นเดินไปด้วยความหิวโหยและกระหายน้ำ ภายใต้ความร้อนจากดวงอาทิตย์ 12 ดวง ไฟป่า และลมร้อน และเดินไปตามถนนที่มีทรายเผาไม่มีที่พักและไม่มีน้ำ คนบาปเหล่านั้นร้องไห้ด้วยความทรมานและความเจ็บปวด ในระหว่างนั้นลูกหลานของพวกเขาทำบุญให้คนที่ตายไปแล้วด้วยก้อนข้าว เรียกว่าพิธีสาสท เป็นพิธีสำหรับคนตาย ดังนั้นในวันที่ 10 ของการตาย ลูกชายควรรนำก้อนข้าวไปทำบุญให้แก่ผู้ที่ตายไปแล้วเพราะคนที่ตายไปแล้วจะได้รับ ร่างเก่าที่ถูกเผาจะเป็นร่างใหม่โดยขึ้นอยู่กับความดีและความชั่วที่เคยได้ทำไว้ โดยข้าวก้อนแรกตั้งไว้ที่หัว ก้อนที่ 2 คอและบ่า ก้อนที่ 3 หัวใจ ก้อนที่ 4 ด้านหลัง ก้อนที่ 5 สะตือ ก้อนที่ 6 สะโพกและของลับ ก้อนที่ 7 ต้นขา หัวเข่าและเท้าทั้งสองข้าง ร่างใหม่ที่เกิดจากก้อนข้าวมีความหิวมากและเจ็บปวดด้วยความกระหายในวันที่ 11 และ 12 ที่เขาตายไป ในวันที่ 13 ผู้ตายออกเดินทางโดยถูกมัดโดยยมบาลเดินไปตามถนนไปเมืองของยมราช โดยมีระยะทาง 86,000 โยชน์

เส้นทางที่ไปยังเมืองของยมราช คนบาปจะถูกหนามเกี่ยวตามร่างกาย ถูกงูพิษกัด ถูกสิงโต เสือ และสุนัขดุร้ายกัด ถูกแมงป่องต่อย ถูกเผาด้วยไฟ และเดินผ่านป่ามีใบเหมือนดาบที่มีความกว้างและความยาว 2,000 โยชน์ ซึ่งร่างกายจะถูกแทงและฉีกขาด ป่าที่เต็มไปด้วยอิกา นกฮูก เหยี่ยว แร้ง ผีงู และไฟป่า และตกหลุมบ่อที่ซ่อนอยู่ ไปยังภูเขาก้อนหนึ่งที่ต้องเหยียบย่ำบนใบมีดโกนและบนดอกไม้ที่หนึ่งที่มีความมืดสะดุดตกลงไปในน้ำโคลนที่เต็มไปด้วยปลิงและเมือกร้อน มีทรายร่อยที่หลอมเหลวจากทองแดง อาบน้ำด้วยถ่าน อาบน้ำด้วยหินและสายฟ้า อาบเลือด อาบน้ำเดือด ฝนตกมาเป็นโคลนที่กักร้อน ทั้งหมดนี้อยู่ในที่ลึก ถ้าจะปีนขึ้นไปในที่แห่งความมืดนี้ มีก้อนหินที่ปีนข้ามยาก ในทะเลสาบอื่นๆที่เต็มไปด้วยหนอง เลือด และอุจจาระ กลางเส้นทางนี้มีแม่น้ำไหลผ่านชื่อ แม่น้ำไวตรณิ คนบาปที่ทนไม่ได้กระโดดลงไปในแม่น้ำที่ถูกบดบังด้วยตระไคร่น้ำ เมื่อคนบาปลงไปแม่น้ำสายนี้จะขยายไปทั่วด้วยเปลวไฟและควัน มีกระเข็ขนาดใหญ่ ปลิง ปลา และสัตว์กินเนื้ออื่นๆ เมื่อคนบาปหิวกระหายดื่มน้ำเลือด แม่น้ำสายนี้เต็มไปด้วยเลือด มันยากที่จะข้ามเพราะมองไม่เห็นฝั่ง

ดังนั้นระหว่างทางที่ไปยังเมืองของยมราชมีความเจ็บปวดหลายประเภทคนบาปร้องไห้ด้วยความเศร้าโศกและเต็มไปด้วยความทุกข์ยาก บ่วงที่ถูกผูกไว้บางคนถูกลากด้วยตะขอ และถูกแทงจากด้านหลัง บางคนถูกบ่วงผูกจากปลายจุมูกผ่านทางหู และถูกลากไปถูกตามจิกด้วยอิกา บางคนไปตามคอแขนเท้า และหลังที่ถูกมัดด้วยโซ่เหล็กและถูกทุบตีด้วยค้อน อาเจียนเป็นเลือดออกมาและกินเข้าไปอีกครั้ง คร่ำครวญระหว่างทางที่ไปยังเมืองของยมราช คนบาปเหล่านั้นร้องบอกลูกชายหลานชายไม่หยุดหย่อนว่า “ให้กลับใจพยายามทำความดีตอนเป็นมนุษย์ อย่าเป็นเหมือนที่ฉันได้ทำลงไป ฉันไม่ได้บูชาไฟ ไม่ได้บูชาเทพเจ้า ไม่ได้แสวงบุญ ไม่ได้ให้เกียรติอย่างจริงจังต่อการประชุมของพราหมณ์ ไม่ได้ไปแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ ไม่แสดงความเมตตาการุณาใดๆ ไม่ได้ขุดบ่อน้ำที่มีไว้ใช้ประโยชน์ของมนุษย์และสัตว์ ไม่ได้เลี้ยงดูโคเลยไม่ได้ให้อาหารโคทุกวัน ไม่เห็นคุณค่าของพระเวทและศาสตร์ ไม่ฟังปุรา ปุราส หรือ

บูชาผู้มีความรู้ไม่ได้ทำตามคำแนะนำที่ดีของสามี ไม่เคยรักษาความซื่อสัตย์กับสามีของฉันทันทีไม่ได้เคารพ
ผู้อาวุโส ไม่รู้จักหน้าที่ของภรรยา ไม่ได้รับใช้สามีหลังจากเขาตายไปด้วยการกระโดดเข้ากองไฟ เมื่อเป็น
หม้ายไม่ได้ตามธรรมเนียม ไม่ได้อดอาหารเป็นเดือนตามจันทรคติ เนื่องจากกระทำที่ไม่ดีในอดีตจึงได้
รับร่างของผู้หญิงซึ่งเป็นแหล่งของความทุกข์ยากที่ยิ่งใหญ่”

สำหรับวันที่ 17 คนบาปไปคนเดียวด้วยความเร็วลม ในวันที่ 18 ถึงเมืองต่างๆ เหล่าคนบาปจะ
ได้กินก้อนข้าวทุกเดือนที่ลูกชายและหลานทำบุญมาให้เมื่อเขาผ่านไปทีจิตรภวน ซึ่งเป็นเมืองของ วิจิตร
ที่เป็นน้องชายของยมราช จะมีชาวประมงพูดว่า “เรามาถึงแล้วนำเรือมาให้คุณ – ผู้ปรารถนาข้ามแม่น้ำ
ไวดรณีที่ยิ่งใหญ่นี้ ถ้ามีความดีพอ” ส่วนคนบาปที่ชั่วร้ายก็จะจมลงไป

พวกคนบาปเดินผ่านพื้นเดือนต่างๆ 12 เดือน จะมีการได้รับศารทอีกครั้ง หรือ หนึ่งปีก่อนในตอน
ท้ายวิญญานของคนบาป ถูกเหวี่ยงออกจากร่างโดยยมบาลลอยไปในอากาศเข้าไปยังเมืองของยมราช
โดยมีประตู 4 ประตู 4 ทิศ คนบาปร้องไห้คร่ำครวญเมื่อได้ยินเสียงของคนที่น่าเดินเข้าไป ทุกคนไปที่ผู้
รักษาประตูและรายงานตัวต่อ ธรรมชวช คนเฝ้าประตู เข้าไปที่จิตรคูปต อ่านบัญชีรายงานความดีความ
ชั่ว และรายงานต่อยมราช จากนั้นก็เรียกคนบาปเหล่านั้นมายืนยันบาปของพวกเขา ผู้คนที่มีบาปมาก
จะเห็นร่างอันน่าสะพรึงกลัวของยมราช ร่างกายมหึมานั่งบนหลังควาย ค้ำรามอยู่เหนือก้อนเมฆเหมือน
ภูเขาแห่งลำแสงสีดำน่าสยดสยอง ด้วยอาวุธที่เปล่งประกายดุจสายฟ้า มีแขน 32 คู่ ดวงตาใหญ่สีแดง
ปากอ้าค้างด้วยเขี้ยวใหญ่และจมูกยาว “เจ้าเคยกระทำบาปซึ่งเกิดจากความโลภ ความโกรธ และความ
หลง และกระทำบาปด้วยความยินดีอย่างยิ่ง บาปเหล่านั้นเป็นสาเหตุของความทุกข์ยากที่หลีกเลี่ยงไม่
ได้ ไม่ว่าจะเป็นคนโง่ คนฉลาด ขอทาน หรือคนร่ำรวย” เมื่อได้ยินคำพูดของจิตรคูปต เหล่าคนบาป
เสียใจในสิ่งที่พวกเขาทำ ยืนนิ่งไม่เคลื่อนไหว ยมราชมองดูพวกเขาเหล่านั้น จากนั้นยมบาลก็ได้ทุบตี
และพาไปยังนรกที่น่าสยดสยอง

มีต้นไม้อันหนึ่งส่องแสงเหมือนไฟลุกโชกสว่าง 5 โยชน์ และสูง 1 โยชน์ พวกคนบาปถูกมัดด้วย
โซ่ไว้ที่ต้นไม้นั้น และร่างกายก็ถูกเผาไหม้ คนบาปหลายคนหลายคนถูกแขวนไว้บนต้นฝ้ายไหมด้วยความ
หิวโหยและกระหาย คนบาปเหล่านั้นอ่อนวอนต่อยมบาลพวกเขาถูกทุบตีด้วยค้อน ด้วยหอก และด้วย
กระบอง เมื่อพวกเขาล้มลงแขนขาของพวกเขาจะถูกตัดด้วยใบมีดที่คมและถูกสุนัขกัด คนบาปบางคน
ถูกเลื้อยเหมือนท่อนพิน ถูกสับเป็นชิ้นๆด้วยขวาน บางส่วนของร่างกายถูกฝังอยู่ในหลุมครึ่งหนึ่งถูกแทง
ด้วยธนู บางคนตกไปอยู่ในด้านที่กำลังถูกล้อมด้วยความร้อน บางคนถูกโยนไปด้านข้างถูกมัดมือมัด
เท้า บางคนถูกโยนลงในบ่อ บ้างก็ถูกเหวี่ยงจากที่สูง บางคนก็กระโจนเข้าสู่หลุมที่เต็มไปด้วยหนอน ถูก
จิกจากอิก้าและแร้งที่ตาและใบหน้า นรกที่เต็มไปด้วยความทุกข์ยากนี้มี 21 ชุม คือ ตามิสฺร โลกศณฺกุ,
มหรอฺรวรศาลมลี, รอรุว, กุชฺมล, กาลสูตฺรค, ปุติมถฺยิตฺติค, สงฆาต, โลหิตฺท, สวิษ, สมฺปรตาปน, มหา
นิรย, กาก, อุลล, สนฺชีวน, มหาปถิน, อวิฉิ, อนฺธตามิสฺร, กุมภีปาก, สมฺปรตาปน, อนฺทตปน, เหล่าคน
บาปที่ตกนรกจะไปตามชุมต่างๆตามผลของการกระทำเมื่อตอนมีชีวิตอยู่ และเมื่อได้รับการทรมาน
จากผลกรรมแล้วจะกลับมายังเมืองของยมราชอีกครั้งเพื่อฟังคำพิพากษาว่าจะได้ไปเกิดใหม่ในสวรรค์

หรือโลกมนุษย์ เมืองของยมราชมีทางเข้า 4 ทาง 3 ทางสำหรับผู้กระทำความดี แต่สำหรับคนบาปจะเข้าไปประตูทางใต้เท่านั้น

ครุฑถามว่าทำบาปอะไรถึงไปตกในแม่น้ำไวตรณิ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าตอบว่าแม่น้ำไวตรณินั้นเป็นเพียงทางหนึ่งเท่านั้น และอธิบายว่าผู้ที่ทำบาปเหล่านี้จะตกไปในแม่น้ำไวตรณิ คือ ผู้ที่ทำความอับอายขายหน้าแก่แม่ของเขา พ่อ ครู และครูพี่เลี้ยง และผู้ที่น่านับถือ ผู้ที่ชั่วร้ายละทิ้งภรรยาที่ขงพวกเขา ผู้ซื่อสัตย์ ผู้ที่มีความเห็นว่าการชั่วร้ายเป็นสิ่งดีปฏิบัติต่อเขาเหล่านั้นโดยไม่เคารพ ผู้ที่ไม่กระทำตามที่รับปากไว้กับพราหมณ์อย่างเต็มที่ และผู้ที่เรียกเขาแล้วพูดว่า “ที่นี่ไม่มีอะไรสำหรับท่าน” ผู้ที่หยิบเอาอะไรที่เขาให้ไป ผู้ที่สำนึกเสียใจในสิ่งที่ให้ไปแล้ว ผู้ที่หยิบเอาของสำหรับการดำรงชีวิตของผู้อื่น ผู้ที่ขัดขวางผู้อื่นที่ให้ไทยธรรม ผู้ที่ขัดขวางการบูชาผู้ใด ผู้ที่ขัดขวางการบอกเล่าเรื่องราว ผู้ที่กำจัดสนามเขตแดน ผู้ที่เฝ้าห้วยสำหรับเลี้ยงสัตว์ พราหมณ์ผู้ขายสุราและสมรสกับผู้มีวรรณะต่ำกว่า ผู้ที่ฆ่าสัตว์ด้วยความรื่นรมย์ ไม่กำหนดการบูชาผู้ใดตามพระเวท ผู้ที่มีไม่ทำหน้าที่ของพราหมณ์ ผู้ที่กินเนื้อมนุษย์และดื่มสุรา ผู้ที่มีนิสัยดื้อด้น ผู้ที่ไม่เรียนศาสตร์ นักเรียนผู้ไม่เรียนอักษรของพระเวท ผู้ที่ดื่มนมจากแม่วัวสีน้ำตาลอ่อน ผู้สวมใส่สายศอกดีสีหรือคู่สมรสกับพราหมณ์ผู้หญิง ผู้ปรารถนาพระมเหสีของพระราชินี ผู้ลักพาตัวภรรยาคนอื่น ผู้มีความปรารถนาต่อหญิงพรหมจารี และผู้ใส่ร้ายหญิงผู้บริสุทธิ์ นี้และคนโกงมากมาย ชอบเหยียบของต้องห้ามตามเส้นทาง ละทิ้งการกำหนดบทสวดสั้นๆ เหล่านี้จะตกในแม่น้ำไวตรณิ

ความเชื่อเรื่องนรกในพระพุทธศาสนา

ไตรภูมิิกถา หรือไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์ของพญาลิไทย เป็นวรรณคดีทางพุทธศาสนาที่สำคัญเล่มหนึ่งของไทย แสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถและอัจฉริยภาพของบรรพบุรุษไทยในการนิพนธ์วรรณคดีที่แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักในพุทธศาสนา ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงผลบาปและผลบุญที่คนทั้งหลายได้กระทำไว้ ไตรภูมิพระร่วงเป็นวรรณคดีที่น้อมนำจิตใจประชาชนให้ยึดมั่นอยู่ในคุณธรรมความดีตามหลักธรรมะ ด้วยเหตุนี้แม้หนังสือเรื่องไตรภูมิพระร่วงนี้จะเกิดขึ้นในสมัยโบราณนานนับร้อยปีแล้ว แต่คุณค่า สาระ ของหนังสือเรื่องนี้น่าศึกษา น่าค้นคว้า เพราะนอกจากจะให้ความรู้ทางศาสนาแล้วยังให้ความรู้ทางด้านอักษรศาสตร์ ภาษาศาสตร์ จาริตประเพณี และวัฒนธรรมอื่นๆอีกเป็นอันมาก พญาลิไทยทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเพื่อเทศนาแก่พระราชมารดาและมุ่งสอนศาสนาแก่ประชาชนทั่วไป ไตรภูมิิกถานี้มีที่มาจากพระอรรถกถา อรรถกฐิกา พระอภิธรรมมวาทาร พระอภิธรรมสังคห พระอรรถกถาฎีกาพระวินัย พระธรรมบท พระมิลินทปัญหา พระธรรมชาดก ฯ ซึ่งนำเอาพระธรรมเหล่านี้มาสมมติชื่อว่า ไตรภูมิิกถา

นรกภูมิในไตรภูมิอภินิหาร

ฝูงสัตว์ที่ต้องไปเกิดในนรก ผลของการกระทำบาปโดยอบุคคลจิต 12 ดวง คือ

1. กระทำกรรมที่ไม่รู้ว่าเป็นบาปด้วยใจที่ยินดี
2. กระทำกรรมที่ไม่รู้ว่าเป็นบาปเมื่อมีผู้ชักชวน
3. กระทำกรรมที่รู้ว่าเป็นบาปและกระทำด้วยใจที่ยินดี
4. กระทำกรรมที่รู้ว่าเป็นบาปและกระทำด้วยใจที่ยินดีเมื่อมีผู้ชักชวน
5. กระทำกรรมที่ไม่รู้ว่าเป็นบาปและกระทำด้วยใจที่วางเฉยไม่ยินดียินร้าย
6. กระทำกรรมที่ไม่รู้ว่าเป็นบาปเมื่อมีผู้ชักชวนและกระทำด้วยใจที่วางเฉย
7. กระทำกรรมที่รู้ว่าเป็นบาปและกระทำด้วยใจที่วางเฉย
8. กระทำกรรมที่รู้ว่าเป็นบาปเมื่อมีผู้ชักชวนและกระทำด้วยใจที่วางเฉย
9. กระทำบาปด้วยความโกรธและกระทำด้วยใจที่ยินดีและใจร้าย
10. กระทำบาปด้วยความโกรธกระทำเมื่อมีผู้ชักชวน
11. กระทำบาปโดยไม่เชื่อในบาปบุญและกระทำด้วยใจที่วางเฉย
12. กระทำบาปด้วยจิตฟุ้งซ่านเปรียบเหมือนเอาก้อนหินทุ่มทิ้งลงกองซี้เฝ้าให้ฟุ้งกระจายและกระทำด้วยใจที่วางเฉย

อบุคคลจิตทั้ง 12 ดวงนี้หากเกิดแก่ผู้ใด คนนั้นไปเกิดในที่ทุกข์ทรมาน ซึ่งเรียกว่า อบายภูมิ 4 เหตุที่ทำให้สัตว์ทั้งหลายมีใจร้ายและทำให้สัตว์ทั้งหลายไปเกิดในอบายภูมิ 4 นั้น มีอยู่ 3 ประการ คือ ความโลภ ความโกรธ และความหลง ซึ่งชักจูงให้คนทำบาป ความโลภ คือ ความอยากได้ในทรัพย์สินของผู้อื่น จึงฆ่าหรือทำร้ายผู้อื่น เพื่อแย่งเอาทรัพย์สิน ความโกรธ คือ ความขัดเคืองผู้อื่น ความเกลียดชังผู้อื่น ความเบียดเบียนผู้อื่น การจับผิดใส่ร้ายผู้อื่น ความหลง คือ ความไม่รู้ในพระธรรม มีจิตใจเป็นพาล หลงมกมาย ใจบาป ไม่ยุติธรรม และความไม่รู้จักอภัย เหตุสามประการนี้จักพาให้สัตว์ทั้งหลายไปเกิดในที่ทุกข์ทรมาน คืออบายภูมิ 4 สภาพการกระทำบาปของสัตว์ทั้งหลายมี 10 จำพวก คือ กายกรรม 3 วาจกรรม 4 มโนกรรม 3 ฝูงสัตว์ทั้งหลายอันได้กระทำบาป ด้วยกาย ด้วยปาก ด้วยใจ ย่อมไปเกิดในอบายภูมิ 4 คือนรกใหญ่ 8 ชุม คือ สัญชีพนรก กาสสุตตนรก สังฆาฏนรก โรหณะนรก มหาโรหณะนรก ตาปนรก มหาตาปนรก มหาอวีจันนรก นรกใหญ่ 8 ชุมนี้ ย่อมมี 4 มุม แลมีประตู 4 ประตู อยู่ 4 ทิศ พื้นมีเหล็กแดง ฝาปิดเบื้องบนย่อมมีเหล็กแดง กว้างและสูงเท่ากันเป็นจัตุรัส หนาด้านละ 100 โยชน์ และ 800 วา นรคนั้นไม่มีที่วางเปล่าเลย เต็มไปด้วยสัตว์นรกทั้งหลาย เบียดเสียดกันอยู่เต็มนรก และไฟนรคนั้นไม่มีวันดับ นรกชุมใหญ่ 8 ชุมนี้ มีนรกบ่าวเป็นบริวารอยู่รอบ 16 ชุม อยู่ทุกอันแล อยู่ด้านละ 4 ชุม นรกชุมใหญ่ไม่มียมพาลอยู่ ฝูงนรกบ่าวมียมพาลอยู่ เรียกว่า อสุทนรก

นรกบ่าวในไตรภูมิภค

นรกขุมแรก ชื่อ เวตรณีนรก (นรกแม่น้ำห้วย) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยเป็นคนมั่งคั่ง มีทรัพย์สิน และบริวารมากมาย แต่มักทำร้ายผู้อื่น ซึ่งทรัพย์สินและข้าวของของผู้อื่น เพราะมีกำลังมากกว่า เมื่อตายแล้วจึงเกิดในนรกขุมนี้ ยมบาลของนรกขุมนี้ลงโทษด้วยไม้ซ้อน มีดพร้า หอก ดาบ หลาว แหวน อาวุธที่ใช้ในการฆ่าด้วยการแทง ยิง และตีนั้น เป็นเหล็กแดง มีเปลวไฟพุ่งขึ้น รวากับไฟไหม้ฟ้า ไม่มีวันดับ ยมบาลทั้งหลายถืออาวุธดังกล่าวไล่แทงตี ผูกสัตว์นรกให้เจ็บปวดทรมานน่าเวทนา จนไม่สามารถจะทนได้ในนรกขุมนี้ มีแม่น้ำใหญ่ชื่อว่า เวตรณี มีรสเค็มขมขื่น ถ้าผู้ใดหนีลงแม่น้ำ ก็จะมีเส้นห้วย และเครื่องห้วยระเนือตัวและถูกทิ่มแทงด้วยหนามห้วยใหญ่เท่าจอบ เหล็กแดงลุกเป็นเปลวไฟ พอหนีลงน้ำร่างกายก็ถูกหนามห้วยตัดขาด รวากับถูกมีดกรดอันคม ใต้เครื่องห้วยนั้นมีขวากใหญ่และยาว เป็นเหล็กแดงลุกเป็นเปลวไฟไหม้ตัวเขารวากับไฟไหม้ต้นไม้ในป่า ผู้ใดหลุดจากหนามห้วยไปได้ก็จะตกลงไปบนขวากเหล็กซึ่งอยู่ภายใต้พื้น ร่างกายขาดวินทุกแห่ง เมื่อขวากเหล็กนั้นแทงเสียบตัวเขาอยู่ราวกับปลาที่ถูกเสียบ ทันใดนั้น เกิดเป็นไฟไหม้ขวากเหล็กแล้วลุกไหม้ร่างกายสัตว์นรกนั้นอยู่เป็นเวลานาน จนร่างกายสุก เน่าและเปื่อย ไปในที่สุดได้ขวากเหล็กในแม่น้ำเวตรณีนั้น มีใบบัวหลวงเป็นเหล็กแดง มีคมรอบตัว คมมีดใบบัวนี้เป็นเปลวไฟลุกไม่มีวันดับ ถ้าสัตว์นรกใดลอดขวากเหล็กไปได้ ก็จะตกลงบนใบบัวเหล็กแดงอันคมนั้น ใบบัวจะบาดร่างกายจนขาดวินราวกับถูกตัดตามขวางและตามยาวตลอดตัวเขา จะติดอยู่ในใบบัวเหล็กแดงนั้นเป็นเวลานาน แล้วจึงหลุดตกลงไปในน้ำ น้ำนั้นเค็มมากทำให้แสบตามเนื้อตัวแสนสาหัส ดิ้นไปมาราวปลาถูกคนตีที่บนบก ทันใดนั้น แม่น้ำนั้นก็กลายเป็นเปลวไฟไหม้ตัวเขา มีควัน และเปลวไฟพุ่งขึ้นจากตัวทุกแห่ง ใต้ท้องน้ำเวตรณีนั้น มีมีดคมวางหงายอยู่ทุกแห่ง เมื่อสัตว์นกร้อนด้วยเปลวไฟที่ไหม้ก็จะคิดในใจว่ากูจะดำน้ำนี้ลงไป อาจจะพบน้ำเย็นภายใต้ใต้น้ำ จะได้มีกำลังวังชาขึ้น ดังนั้น จึงดำน้ำลงไป แต่ก็ถูกคมมีดที่หงายอยู่ใต้ท้องน้ำนั้นตัดตัวเขาขาดทุกแห่ง ยิ่งได้รับความเจ็บแสบแสนสาหัส ส่งเสียงร้องดังด้วยความเจ็บปวดแทบสิ้นชีวิต บางครั้งน้ำได้พัดตัวเขาให้พุ่งขึ้น บางครั้งลมก็พัดตัวเขาให้ตกลง ได้รับทุกขเวทนายิ่งนัก ผู้ที่เกิดในเวตรณีนรกนั้น เป็นทุกข์ เจ็บปวดดังกล่าวแล้ว

นรกขุมที่สอง ชื่อ สุนัขนรก (นรกหมา) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยดำ ว่านักบวชผู้ทรงศีล พ่อแม่ ผู้เฒ่าผู้แก่ ครูอาจารย์และอุปัชฌาย์ ในสุนัขนรกนั้น มีหมา 5 จำพวกได้แก่ หมาขาว หมาแดง หมาดำ หมาดำ และหมาเหลือง หมาเหล่านี้รูปร่างใหญ่โตเท่าช้างสารทุกตัว แร้งกาที่อยู่ในนรกนี้ ก็มีรูปร่างใหญ่โต เท่าเกวียนทุกตัว ปากและเล็บของแร้งและกาเป็นเหล็กแดงลุกเป็นไฟไม่ดับ ผงแร้งกาและหมาจิ้งจอกและกัดร่างกายสัตว์ที่อยู่ในนรกขุมนี้ด้วยผลบาปกรรมของเขา ทำให้ไม่ตายแต่ต้องทนเจ็บปวดสาหัส ได้รับทุกขเวทนาเป็นอันมาก ในนรกที่ชื่อว่า สุนัขนรกนี้

นรกขุมที่สาม ชื่อว่า สโชนินรก (นรกเปลวไฟ) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยด่าว่าผู้ทรงศีล ซึ่งไม่เคยทำผิดต่อตนหรือสิ่งอื่นใดเลย แต่กล่าวร้ายแก่ท่าน ประดุจเอาหอกมาแทงหัวใจท่านให้ได้รับความเจ็บอาย คนเช่นนั้นเมื่อตายไปแล้ว ก็จะมาเกิดในนรกขุมนี้ พื้นนรกเป็นเหล็กแดงเป็นไฟไม่รู้ดับ เมื่อสัตว์นรกเหยียบบนแผ่นเหล็กแดง ก็จะถูกเหล่ายมบาลใช้ฆ้อนเหล็กแดงใหญ่เท่าลำตาล ตีให้วิ่งไปบนแผ่นเหล็กแดงนั้น ขณะที่วิ่งแผ่นเหล็กแดงจะลุกเป็นไฟไหม้เท้า ทำให้ร้อนน่าวาหนานยิ่งนัก เมื่อเหล่ายมบาลไล่ตีสัตว์นรกนั้น เนื้อตัวเขาก็จะแตกละเอียดจนเป็นเถ้าผงไป แต่แล้วเขาก็กลับคืนร่างดังเดิม เพราะผลบาปกรรมที่ทำ ไว้ยังไม่สิ้น จำหนทุกขเวทนาในนรกที่ชื่อว่า สโชนินรก นี้

นรกขุมที่สี่ ชื่อ อังคารกาสุนรก (นรกหลุมถ่านเพลิง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยชักชวนผู้อื่นให้ทำบุญ แต่นำเอาทรัพย์สินที่คนมาทำบุญนั้นมาใช้ประโยชน์ส่วนตน คนเช่นนี้เมื่อตายแล้ว จะมาเกิดในนรกขุมนี้ ยมบาลที่รักษานรก ถือหอกดาบเป็นเหล็กแดงเป็นไฟไม่รู้ดับไล่แทง ฟัน ตี และผลักให้ตกลงในหลุมถ่านไฟที่ลุกแดง ถ่านไฟได้ลุกไหม้ตัวเขาเหล่านั้นทำให้ร้อนน่าวาหนานัก เหล่ายมบาลจะใช้จะหวักเหล็กอันใหญ่ ตักถ่านไฟแดงรดบนหัวเขา ร้อนจนทนไม่ได้จึงส่งเสียงร้องดัง เพราะผลบาปกรรมที่ทำไว้ยังไม่สิ้น เขาจึงยังไม่ตาย ครั้นหนีขึ้นจากหลุมถ่านไฟได้ ก็วิ่งหนี แต่เหล่ายมบาลก็ไล่ต้อน ตี ทุ้มแทงให้ ตกลงหลุมซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกว่าจะสิ้นอายุในนรกนั้น

นรกขุมที่ห้า ชื่อ โลหกุมภินรก (นรกหม้อเหล็กแดง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยทรมาณทำร้ายสัตว์ นักบวชผู้ทรงศีล ครูอาจารย์ ในนรกขุมนี้มีหม้อเหล็กแดง ใบใหญ่เท่าภูเขา ในหม้อนั้นเต็มไปด้วยเหล็กแดงที่ละลายเหลวเป็นน้ำ เหล่ายมบาลจับสองเท้าของคนนรกแล้วหย่อนหัว ฟุงลงไปในหม้อใหญ่ นั้น เขาได้รับความร้อนดินไปมา ได้รับทุกขเวทนา ซ้ำไปมาอยู่เช่นนั้นจนกว่าจะสิ้นอายุของเขา

นรกขุมที่หก ชื่อ อโยทกนรก (นรกน้ำเหล็กแดง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยเชือดคอสัตว์ให้ตาย สัตว์นรกในขุมนี้มีร่างกายสูงใหญ่ถึง 6 พันวา มีหม้อเหล็กแดงใหญ่เท่าภูเขา เหล่ายมบาล ใช้เชือกเหล็กแดงที่ลุกเป็นไฟไม่รู้ดับไลรดตัว แล้วบิดคอ จนขาด แล้วเอาหัวที่ขาดทอดลงในหม้อเหล็กแดงนั้น เขาจึงกลายเป็นสัตว์หัวขาด ทันใดนั้น ก็เกิดหัวใหม่ขึ้นมาแทน แล้วเหล่ายมบาลก็เอาเชือกเหล็กแดง บิดคอจนขาด แล้วทอดหัวนั้นลงในหม้อเหล็กแดง ซ้ำแล้วซ้ำอีกจนสิ้นอายุ และสิ้นบาปกรรมของเขา

นรกขุมที่เจ็ด ชื่อ อุกสปลาสนรก (นรกกลบและฟาง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยเอาข้าวลืบกลบ ฟางมาปนกับข้าวเปลือก แล้วเอาไปหลอกขาย ว่าเป็นข้าวดี ในนรกขุมนี้มีแม่น้ำที่มองดูใสไหลไปมาไม่ขาดสาย ใต้ท้องน้ำเต็มไปด้วยแผ่นเหล็กแดงลุกเป็นไฟ ใหม้ร่างกายสัตว์นรกให้ได้รับความร้อนมากมาย เมื่อเขากระหายน้ำมากแทบไส้จะขาด เขาก็ยกมือทั้งสองขึ้นพาดบนหัวร้องไห้ คร่ำครวญ วิ่งไปบนแผ่นเหล็กแดง ไฟก็ลุกไหม้เท้าเขา เขาก็วิ่งตรงไปที่แม่น้ำที่มองดูใส แล้วกระโจนลงไป ทันใดนั้น น้ำก็กลายเป็นไฟขึ้นทั้งสองฟากฝั่ง ลุกไหม้ตัวเขา น้ำนั้นก็กลายเป็นข้าวลืบและกลบลุกเป็นไฟไหม้ตัวเขาทำให้กระหายน้ำจนทนไม่ได้ เขาก็ร้องไห้แล้วกินข้าวลืบและกลบนั้นเข้าไป เมื่อข้าวลืบและกลบตกถึงท้องเขาก็จะกลายเป็นไฟพุ่งออกทางทวารหนัก เขายกมือขึ้นพาดเหนือหัวแล้วร้องไห้ด้วยเสียงอันดัง ตราบเท่านั้นแสนนาน

นรกขุมที่แปดชื่อ สัตติหตนรก (นรกหอก) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยลักขโมยทรัพย์สินผู้อื่น และกล่าวโทษผู้อื่นว่าเป็นโจร จนเจ้าของทรัพย์นั้นพ่ายแพ้ แล้วเก็บเอาทรัพย์สินนั้นไว้แต่ผู้เดียว เหล่ายมบาลที่รักษานรกขุมนี้ ยืนรายรอบสัตว์นรกเหล่านี้ รวากับคนยืนล้อมสัตว์ในป่าไม่ให้หนีรอดไปได้ เหล่ายมบาลใช้ทอกษะนักไล่ฟุ้งแทงเขาเหล่านั้นจนเป็นบาดแผลเจ็บตลอดร่าง แผลดูเหมือนใบตองแห้งที่ถูกล้าง

นรกขุมที่เก้า ชื่อ พิลสนรก (นรกขึ้นเนื้อ) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคย ฆ่าปลานำมาขายที่ตลาด เหล่ายมบาลใช้เชือกเหล็กแดงคล้องคอเขาเหล่านั้น แล้วลากไปไว้เหนือแผ่นเหล็กแดง แล้วแทงด้วยทอกษะนัก ฟันด้วยมีดแล้วแฉะเนื้อออกวางเรียง เปรียบเหมือนขึ้นเนื้อขึ้นปลาวางเรียงขายในตลาด แต่แล้วเขาก็จะกลับคืนร่างดั้งเดิมไปมาหลายครั้งหลายหน

นรกขุมที่สิบชื่อ โบราณมิพนรก (นรกอจมน้ำ) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยถูกท้าวพระยาใช้ให้ไปเก็บภาษีอากรจากราษฎร แต่กลับเรียกเก็บมากกว่ากำหนด ผู้ที่เคยกล่าวให้ร้ายแก่ผู้อื่น ฆ่า ตี ผู้ที่เป็นมิตรกับตน รวมทั้งผู้ที่กระทำบาปโดยการข่มขู่ผู้อื่นว่าจะใช้ชื่อคาผูกมือและเท้าเขา ข่มเหงเขา คนเหล่านี้ตายไปจะเกิดในนรกขุมนี้ จมอยู่ในแม่น้ำใหญ่ที่เต็มไปด้วยอจมน้ำหมื่นยี่นักษัตร แม้อยู่ห่าง 100 โยชน์ก็ยังเหมือนอยู่ สัตว์นรกนั้นอายุยืนนานนัก เมื่ออยู่นานทนไม่ไหวก็กินอจมน้ำนั้นแทนข้าวน้ำทุกวัน

นรกขุมที่สิบเอ็ดชื่อ โลหิตบุพพนรก (นรกเลือดและหนอง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยทำร้ายพ่อแม่ พระสงฆ์ ผู้ที่มีคุณ ผู้ทรงศีล คนนรกจะอยู่ในแม่น้ำใหญ่เต็มไปด้วยเลือดและหนองไม่มีอะไรจะกิน จึงร้องไห้ เพราะความหิวจัด จึงกินเลือดและหนองนั้น แต่เลือดและหนองที่กินเข้าไปกลับกลายเป็นไฟไหม้พุ่งออกทางทวารหนัก

นรกขุมที่สิบสองชื่อ โลหพิพสนรก (นรกเบ็ดเหล็กแดง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยติดต่อบริวารจากผู้อื่นแล้วหลอกว่าจะจ่ายเงินให้ แต่แล้วก็ไม่ให้เงิน แต่กลับโกงเอาสิ่งของท่านด้วยตาชั่งหรือชั่งน้ำหนักดี เหล่ายมบาลใช้เข็มคีบลิ้นสัตว์นรกเหล่านี้ออกมาแล้วเอาเบ็ดเหล็กเกี่ยวลิ้นไว้ คั้นเบ็ดนั้นใหญ่เท่าลำตาล เป็นเหล็กแดงลุกเป็นไฟไม่รู้ดับ เหล่ายมบาลก็จะลากตัวเขาไปและแล้วผลักให้ ล้มลงบนแผ่นเหล็กแดง ไฟก็จะลุกไหม้ตัวเขา แล้วยมบาลก็จะแฉะเอาหนิงสัตว์นรกออกไปซึ่งไว้เหมือนชั่งหนังวัว เหล่าสัตว์นรกทนเจ็บไม่ไหว ร้องไห้ คร่ำครวญ ตัวสั่นระริกกรากับปลาที่ถูกหักคอแล้วโยนขึ้นมาบนบก อาเจียนเป็นขี้ เป็นเลือดตลอดเวลา

นรกขุมที่สิบสามชื่อ สังฆานรก (นรกพิฆาต) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อน คือ ชายที่เป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น หรือหญิงที่มีชู้ในนรกขุมนี้มีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย เหล่ายมบาลก็จะเอาทอกที่มัดแทงตัวเขาจนขาดวิน เลือดและหนองไหลออกมามากมาย รวากับวัวที่ถูกแทงด้วยทอก มีเลือดไหลทั่วตัว ร่างกายของสัตว์นรกนั้น จมอยู่ในแผ่นเหล็กแดงครึ่งตัว รวากับถูกฝังไว้ เขาจะยกมือขึ้นพาดหัวร้องไห้ คร่ำครวญ และแล้วก็จะมิภูเขาเหล็กแดงลุกเป็นไฟ กลิ้งเข้ามาด้วยเสียงดังราวกับ เสียงฟ้าผ่า ทับตัวเขาแหลกตายไป แต่เขาก็จะกลับคืนร่างดั้งเดิม แล้วก็มิภูเขาเหล็กแดงกลิ้งมาทับเขาอีก บางครั้งก็จะมิภูเขาเหล็กแดงใหญ่ 2 ลูก กลิ้งเข้ามาหนีบตัวเขาทั้งสองข้างไว้เหมือนอ้อยถูกหนีบ เป็นอยู่เช่นนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่า

นรกขุมที่สิบสี่ ชื่อ อวังสิรนรก (นรกหย่อนหัวลง) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนเคยเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น ในนรกนี้มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายมากมาย ยมบาลจับสองเท้าของเขาขึ้นแล้วหย่อนหัวลงในขุมนรกนั้น แล้วใช้ซ้อเหล็กแดงตีร่างของเขาให้แหลกละเอียดไป

นรกขุมที่สิบห้า ชื่อ โลหสัมพลินรก (นรกต้นจิวเหล็ก) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนคือชายที่เคยเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น หรือหญิงมีสามีแล้วคบชู้นอกใจสามี ในนรกนี้มีป่าไม้จิว ต้นจิวนั้นสูงตันละหนึ่งโยชน์ มีหนามเป็นเหล็กแดงลุกเป็นไฟ หนามจิวยาว 16 องคุลี ลุกเป็นเปลวไฟอยู่มีระดับ ในนรกขุมนี้มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายมากมาย เขาเหล่านั้นเคยเป็นชู้กันมาก่อน บางครั้งผู้หญิงจะขึ้นไปอยู่บนยอดจิว ส่วนผู้ชายอยู่ข้างล่าง เหล่ายมบาลก็จะเอาหอกดาบหลาวแหลนที่เป็นเหล็กแดง คม แทงทำผู้ชายบังคับให้ขึ้นไปหาผู้หญิง ยมบาลกล่าวว่า ชูของเจ้าอยู่บนยอดจิว โนน จงขึ้นไปเร็วๆ อย่าอยู่ที่นี้ ผู้ชายเหล่านั้นทนเจ็บไม่ได้จำใจต้องปีนขึ้นไปบนต้นจิวนั้น ครั้นขึ้นไปแล้ว ก็ถูกหนามจิวนั้นบาดตัวเขาขาดทั่วร่าง แล้วก็มีการเปลวไฟไหม้ตัวเขาจนทนไม่ไหวต้องกลับห้วยบ่าหน้าลงมา เหล่ายมบาลก็เอาหอกแทงซ้ำแล้วร้องว่าเจ้ารีบขึ้นไปหาชูของเจ้าบนยอดจิวโนน จะลงมาทำไมเล่า เขาทนเจ็บปวดไม่ได้ แต่ไม่อาจโต้เถียงยมบาลได้ เขาจึงต้องปีนขึ้นไป ถูกหนามจิวบาดทั่วทั้งตัว เจ็บปวดยิ่งนักแทบจะขาดใจตาย ด้วยความกลัวยมบาล เขาจึงปีนขึ้นไปถึงยอดจิว ครั้นใกล้จะถึง ก็มองเห็นผู้หญิงกลับลงมาอยู่ข้างล่าง ยมบาลก็จะแทง ทำผู้หญิงให้ขึ้นไปหาชายชู ร้องว่า เจ้าจงเร่งขึ้นไปหาชายชูของเจ้าบนยอดจิวโนน หญิงชายเหล่านั้นปีนขึ้นไปลงหากันอยู่อย่างนั้นแต่มีได้เคยพบกันเลย ยมบาล บังคับให้หญิงชายปีนขึ้นปีนลงหากันซ้ำแล้วซ้ำเล่า ได้รับความลำบากยิ่งนัก

นรกขุมที่สิบหก ชื่อ มิจฉาทิฏฐินรก (นรกของผู้เห็นผิด) ผู้ที่อยู่ในนรกขุมนี้ แต่ก่อนคือ ผู้ที่เห็นผิด 2 ประการ คือ เห็นว่าสิ่งทั้งหลาย ไม่มีเหตุ ประการหนึ่ง และทำความดีไม่ได้ดีอีกประการหนึ่ง คนเหล่านี้ไม่รู้จักบุญ ทำแต่บาป ในนรกขุมนี้มียมบาลร่างใหญ่ถือหอกดาบหลาวแหลนและค้อนเหล็กแดง ลุกเป็นไฟ มีระดับ ทิม แทง ฆ่า ฟัน สัตว์นรกเหล่านั้นได้รับความเจ็บปวดทรมานทุกเขวหนายังกว่านรกทั้งหลายที่กล่าวมาแล้ว

ทั้งหมดที่กล่าวแล้วนี้ คือ นรกบ่าว 16 ขุม อยู่รอบสัตยชีพนรก ซึ่งเป็น นรกขุมบนสุด ส่วนนรกบ่าวทั้งหลายที่อยู่รอบนรกใหญ่ 7 ขุม ทั้งอยู่ใต้สัตยชีพนรกลงไป ไม่อาจจะกล่าวถึงได้เลย เพราะเลวร้ายยิ่งไปกว่านี้อีกมากมายนัก

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า ที่มีของคัมภีร์คฤทพราณะไม่ได้บอกชัดเจนว่าต่างมาจากแหล่งข้อมูลใดบ้าง ส่วนในไตรภูมิพระร่วงกล่าวถึงแหล่งข้อมูล คือ ไตรภูมิภคานี้มีที่มาจากพระอรรถกถา อรรถกฐิกา พระอภิธรรมมา วดาร พระอภิธรรมสังคห พระอรรถกถาฎีกาพระวินัย พระธรรมบท พระมิลินทปัญหา พระธรรมชาดก ฯ ซึ่งนำเอาพระธรรมเหล่านี้มาสมมติชื่อว่า ไตรภูมิภคานี้ ความหมายของนรกของทั้งสอง

ศาสนา หมายถึง ดินแดนที่ปราศจากความทุกข์ หาความสุขไม่ได้ ต้องได้รับทุกข์ทรมานจากผลกรรมชั่ว
ที่ทำไว้เมื่อตอนยังมีชีวิตอยู่ ในคัมภีร์ครุฑปุราณะและไตรภูมิพระร่วงกล่าวถึงเหตุของบาปว่าเกิดจาก
ความโลภ ความโกรธ และความหลง และมีเจตนาและกระทำกรรมนั้นได้สำเร็จ ลักษณะทางกายภาพ
ในนรกมีความคล้ายกันคือมีความร้อนจากไฟนรก ส่วนลักษณะทางกายภาพในแต่ละขุมไตรภูมิพระร่วง
พรรณนาไว้อย่างชัดเจนในคัมภีร์ครุฑปุราณะกล่าวเพียงชื่อขุมนรกเท่านั้น แม่น้ำไวตรณีนครุฑปุราณะ
เป็นเพียงทางหนึ่งที่อยู่ระหว่างทางที่จะไปยังเมืองของยมราชเท่านั้นส่วนในไตรภูมิพระร่วงแม่น้ำเวตรณี
เป็นนรกขุมแรกของนรกป่าว ความทุกข์ทรมานที่ได้รับมีความคล้ายกันเมื่อรับกรรมแล้วสามารถกลับ
มาเกิดบนโลกมนุษย์และสวรรค์ได้ตามผลกรรมดีที่ทำไว้เมื่อตอนมีชีวิตอยู่

เอกสารอ้างอิง

พญาลิไทย. (2525). **ไตรภูมิิกถาหรือไตรภูมิพระร่วง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539) **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุจิตต์ วงษ์เทศ และ สุวรรณภูมิ ตันกระแส. (2546). **ประวัติศาสตร์ไทย** กรุงเทพฯ : มติชน.

Ernest Wood and S.V.Subrahmanyam. (2018). **The Garuda Purāṇa Globalgrey**. <https://sanskritdocuments.org/sanskrit/purana/>

Maurice Winterniz. (1991) **History of Indian Literature, Vol.1**, tran. S. Ketkar and H. khon. 3rd ed Delhi : Munhiram Manoharlal.

Pushpendra Kumar. (2005). **The Visnu Mahāpurānam**. Dehi: Eastern Book Linkers.

Pushpendra Shastri. (1995) **Introduction to Purāna**. Dehi: Rashtriya Sanskrit Sansthan.

Pt.Shri Ramiej Pandey. (2014). **Garudapurana of Kṣṇadvapāyana Vyāsa**. Dehi: pdf creation,bookmarking and uploading by (HPD).